

ДО
Д-Р ВЕСЕЛИН БОЖКОВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
КОМИСИЯТА ЗА РЕГУЛИРАНЕ НА
СЪОБЩЕНИЯТА
СОФИЯ 1000
ул. "Гурко" № 6

Относно: Обществено обсъждане на проект на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 6 от 13.03.2008 г. за изискванията и параметрите на качеството на универсалната услуга, специалните мерки за хора с увреждания и реда за избор на предприятията, предоставящи обществени електронни съобщителни мрежи и/или услуги, и за възлагане на задължението за предоставяне на универсалната услуга

УВАЖАЕМИ Д-Р БОЖКОВ,

Във връзка с откритата с решение № 621/05.04.2012 г. на Комисията за регулиране на съобщенията (КРС/Комисията) процедура по обществено обсъждане на проект на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 6 от 13.03.2008 г. за изискванията и параметрите на качеството на универсалната услуга, специалните мерки за хора с увреждания и реда за избор на предприятията, предоставящи обществени електронни съобщителни мрежи и/или услуги, и за възлагане на задължението за предоставяне на универсалната услуга, Ви представям становището на „Мобилтел“ ЕАД (Мобилтел).

Прави впечатление, че мотивите на Комисията за изменение на предложените в проекта текстове са продиктувани от привеждане в съответствие на Наредбата с измененията в Закона за електронните съобщения (ЗЕС) в сила от 29.12.2012 г., както и отстраняване на отделни редакционни неточности. Същевременно обаче, в отделни текстове на Наредбата, са направени промени, за които липсват мотиви и в този смисъл остава неясна волята на Комисията за това кое налага предложеното прецизиране и каква е целта, която се преследва. Пример в това отношение са измененията в чл. 3 в частта относно кое искане се счита за обосновано, прецизирането на минималните стойности на параметрите за качество и др. Считаме, че липсващите мотиви следва да бъдат допълнени.

1. По § 3, т. 1 от проекта

Предлагаме в чл. 2, ал. 2 от проекта на Наредбата да отпаднат думите „и достъп до обществени телефонни услуги“. Предложението цели привеждане в съответствие с

текста на чл. 182, ал.2, т.1 от ЗЕС, в който е посочено, че универсалната услуга включва свързване в определено местоположение към обществена електронна съобщителна мрежа независимо от използваната технология.

2. По § 5, т. 2 от проекта

В предложената редакция на чл. 3, ал. 2 на Наредбата е посочено, че: *„За обосновано искане, подадено от краен потребител, се счита всяко искане за първо свързване към обществената електронна съобщителна мрежа в определено местоположение.“*

Посочената редакция не отчита на първо място възможността за обосновано да се счита искането за свързване към обществената телефонна мрежа на абонати юридически лица, които разполагат с достатъчно възможности за достъп до обществени телефонни услуги и на които не е обосновано предлагане на универсалната услуга на достъпна цена. Считаме, че тази категория потребители следва да бъде изключена и искането на абонати юридически лица за свързване в определено местоположение да не се счита за обосновано.

На следващо място е неясна волята на Комисията относно необходимостта от промяна на легалната дефиниция на понятието в частта, в която е предвидено, че искането следва да се отнася до свързване към обществената електронна съобщителна мрежа в определено местоположение, а не „отнасящо се до постоянния адрес на крайния потребител“, така както е предвидено в действащата понастоящем редакция на Наредбата.

Считаме, че е необходимо за обосновано искане да се счита първото заявено искане, подадено от домакинство за свързване към обществената електронна съобщителна мрежа. Понятието домакинство има своето легално определение в § 3, т. 5 от Закона за преброяване на населението и жилищния фонд в Република България през 2011 г., където е посочено, че "Домакинство" са две и повече лица, които живеят заедно в едно жилище или в част от жилище. Домакинство е и едно лице, което живее в самостоятелно жилище, в стая или в част от нея към дадено жилище, живее на самостоятелен бюджет по отношение на разходите за хранене и разходите за задоволяване на други потребности. По този начин ще бъде гарантирано, че всеки краен потребител има достъп до универсалната услуга, като същевременно това ще се осъществява по икономически целесъобразен начин и няма да бъде допускано обосновано да се предоставя универсална услуга на крайни потребители, които вече разполагат с възможност да се ползват от нея.

3. По § 7 от проекта

Предложената разпоредба на чл. 3 следва да отпадне от проекта поради липса на необходимост от подобен текст. От една страна, чл. 3 съдържа изискването да се удовлетворява всяко обосновано искане, подадено от краен потребител, а от друга – в предложената редакция на чл. 2, ал. 2, т. 2 от проекта е посочено, че предоставянето на обществени телефонни услуги позволява осъществяване на входящи и изходящи национални и международни повиквания.

4. По § 8, т. 3 от проекта

Чл. 4, ал. 2, изречение последно от проекта, предлагаме да бъде редактирано като се предвиди, че *„В срок един месец преди изключването се осигуряват само повиквания, които не водят до разходи за абоната.“*

Мотиви: В Приложение № 1, част А, б. д от Директива 2002/22/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 07.03.2002 г. относно универсалната услуга и правата на потребителите във връзка с електронните съобщителни мрежи и услуги (Директива за универсалната услуга), е посочено следното:

„д Неплащане на сметки

Държавите-членки разрешават специфични мерки, които са пропорционални, недискриминационни и публично оповестени, които обхващат неплащането на телефонни сметки, издадени от предприятия. Тези мерки гарантират, че съответните абонати получават надлежно предварително предупреждение за евентуално последващо прекъсване на услугата или прекратяване на връзката. С изключение на случаите на измами, системни закъснения в плащането или неплащане, мерките следва да гарантират, доколкото това е технически възможно, че всяко прекъсване се ограничава до съответната услуга. Прекратяването на връзката при неплащане следва да се прилага само след като абонатът бъде надлежно предупреден. Държавите-членки могат да предвидят срок за ограничено обслужване преди пълното прекратяване на връзката, по време на който се допускат само повиквания, които не водят доразходи на абоната (например повиквания на номер „112“).“

Предложената от Мобилтел редакция има за цел привеждане в съответствие с текста на Директивата за универсалната услуга.

5. По § 10 от проекта

5.1. По § 10, т. 2 от проекта

В чл. 5, ал. 2 от проекта е посочено, че за достатъчен брой се счита наличието на поне един обществен телефон и/или точка за обществен достъп до гласови телефонни услуги в кметства от 500 до 1500 жители и поне един обществен телефон на 1500 жители в кметства с над 1500 жители. Смисълът на предложения текст показва, че наличието на един обществен телефон и/или точка за обществен достъп до гласови телефонни услуги на 1500 жители се приема за достатъчно независимо от това дали кметството е с население до или над 1500 жители. С оглед изложеното предлагаме следния текст на ал. 2.

„(2) За достатъчен брой се счита наличието на един обществен телефон и/или точка за обществен достъп до гласови телефонни услуги на 1500 жители в кметства с население до и над 1500 жители.“

5.2. По § 10, т. 4 от проекта

В чл. 5, ал. 4 от проекта е предложено следното:

(4) Комисията потвърждава или отказва искането по ал. 3, като се съобразява с наличието на: вече инсталиран обществен телефон и/или точки за обществен достъп до гласови телефонни услуги в същото или друго населено място, и покритие на мобилни мрежи, като предпоставка за ползване на мобилни телефонни услуги.

Считаме, че предложението следва да отчита не само покритието на мобилни мрежи като предпоставка за ползване на мобилни телефонни услуги, но и покритието на други мрежи, които осигуряват възможност за ползване на телефонни услуги.

6. По § 13 от проекта

Действащата редакция на чл. 8 включва една алинея, поради което предложената номерация следва да бъде приведена в съответствие с разпоредбата.

7. По § 17 от проекта

Предлагаме параметърът фактор за оценка на преноса на глас със стойност на по-малка от 70 да отпадне от проекта.

Съгласно чл. 182, ал. 1 от ЗЕС, универсалната услуга е набор от услуги с определено качество, предлагани на всички крайни потребители независимо от географското им местоположение на територията на страната на достъпна цена. От съществено значение е обстоятелството, че една от целите на универсалната услуга е постигането на лесен достъп до телефонни услуги включително и в отдалечени и труднодостъпни райони на страна, като същевременно предприятията, предоставящи мобилни електронни съобщителни мрежи и услуги притежават значителен принос за постигането на тази цел и предлагат разнообразие от различни тарифни планове, съобразени с нуждите на отделни категории крайни потребители, както и висок процент на постигнато покритие по население и територия.

R факторът е определен в Препоръка G.107 на Международния съюз по далекосъобщенията (ITU) и представлява част от т.нар E модел, който представлява общ модел за оценка на преноса при проектиране на мрежите. Съгласно посочената препоръка този модел може да бъде полезен за планиране на преноса в електронните съобщителни мрежи, спомагайки за постигане на задоволително качество на преноса на глас от край до край. Самият R фактор е описан в Препоръка G.107 като основен целеви резултат при прилагането на E-модела за проектиране на мрежи, а не за измерване на качество на услуга във всеки отделен случай. Съгласно т. 1.1. от препоръката той следва да се разглежда като приблизителна оценка на потребителското мнение, която е необходима с оглед планиране на преноса и не отразява реалното потребителско мнение – за което няма утвърден модел, препоръчан от ITU. **Следователно, цитираният показател се отнася единствено до качеството на мрежата, не и до качество на услугата, която се предоставя.**

На следващо място, моля да имате предвид, че задължението за предоставяне на универсалната услуга с фактор за оценка на преноса на глас не по-малък от 70 е в противоречие с принципа на технологичната неутралност и следва да отпадне от проекта, тъй като би могло да доведе до изключване от възможността да предоставят универсална услуга предприятия, които използват технология, различна от фиксираната. С оглед възприетия принцип на технологична неутралност при предоставянето на универсалната услуга, не следва да се създават предимства за определени технологии, доколкото посредством тях могат да се предоставят отделни услуги. Този принцип е подчертан и в Директива 2009/136/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 25.11.2009 г. за изменение на Директива 2002/22/ЕО относно универсалната услуга и правата на потребителите във връзка с електронните съобщителни мрежи и услуги. В т. 4 от преамбюла на Директивата е посочено, че *„основно изискване на универсалната услуга е да предоставя на ползвателите при поискване връзка с обществената съобщителна мрежа във фиксирано местоположение и на достъпна цена. Изискването е за предоставяне на местни, национални и международни телефонни повиквания, факсимилни съобщения и пренос на данни, предоставянето на които може да бъде ограничено от държавите членки до основното местоположение или местоживееене на крайния ползвател. Не следва да съществуват никакви ограничения по отношение на техническите средства използвани за осигуряване на това, като се допускат жични и безжични технологии, нито ограничения относно това кои оператори изпълняват някои или всички задължения за предоставяне на универсална услуга.“*

С влизането в сила на Решение № 8805 от 28.06.2010 г., постановено от петчленен състав на ВАС по адм. дело № 6183/2010 г., Върховният административен съд (ВАС) е отменил т. 1 и т. 2 от Приложение № 2 на Разрешение за ползване на индивидуално определен ограничен ресурс – номера, за осъществяване на обществени електронни съобщения чрез обществена електронна мрежа, с предоставен индивидуално определен ограничен ресурс – радиочестотен спектър и предоставяне на обществена телефонна услуга и всички услуги включени в стандарта GSM и/или UMTS № 01395/08.04.2009 г. с което на Мобилтел е наложено задължение да осигурява качество на фактора за оценка на преноса на глас (R фактор) както при взаимно свързване за пренос от край до край – не по-малък от 70, така и в собствената мрежа със стойност не по-малък от 70. В мотивите си ВАС е подчертал, че посочването на стойност на R фактора е в противоречие с чл. 280, ал. 5 от ЗЕС, съгласно който Комисията налага задължителното прилагане на стандарти и/или спецификации само ако те са определени за задължителни в Официален вестник на Европейския съюз, а R фактор със стойност не по-малка от 70 не е определен за задължителен. Понастоящем този параметър е наложен като изискване единствено в Разрешение за ползване на индивидуално определен ограничен ресурс номера, за осъществяване на обществени електронни съобщения чрез обществена електронна съобщителна мрежа и предоставяне на фиксирана телефонна услуга № 01357/05.02.2009 г. Според ВАС КРС не притежава оперативна самостоятелност и самостоятелна преценка да въвежда като задължителни, стандарти с препоръчителен характер, без доказателства за ефективността на промяната по отношение на потребителя и в нарушение на визираните в чл. 5 от ЗЕС принципи на предвидимост, прозрачност, технологична неутралност по отношение на мрежите при предоставянето от предприятията на електронни съобщителни услуги и свеждане на регулаторната намеса до минимално необходимото. **Действащата понастоящем редакция на чл. 280, ал. 5 от ЗЕС (в сила от 29.12.2011 г.) също не предвижда правомощие Комисията да наложи задължителното прилагане на препоръчителни стандарти/стандартизационни документи.** Съгласно чл. 280, ал. 5 от ЗЕС предприятията, които предоставят електронни съобщителни мрежи и/или услуги, задължително прилагат стандартите и/или стандартизационните документи, определени като задължителни в „Официален вестник“ на Европейския съюз. Следователно, разпоредбата на чл. 280, ал. 5, предвижда прилагането ex lege на стандарти и/или стандартизационни документи при условие, че те са определени като задължителни в „Официален вестник“ на Европейския съюз, без да е необходимо тяхното прилагане да се налага с отделен акт на КРС. В тази връзка, стандарти, които не са определени като задължителни не следва да се прилагат. В ЗЕС не е предвидено и правомощие на КРС в посока да налага прилагането на задължителни или препоръчителни стандарти, нито са налице основания да се приеме, че КРС има право да ги определя в подзаконен или друг административен акт.

Съгласно чл. 182, ал. 3 от ЗЕС условията и редът за предоставяне на универсалната услуга се определя с изисквания и параметри, определени в наредба на министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията по предложения на комисията, която се обнародва в „Държавен вестник“. Упражняването на посоченото правомощие на министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията и на КРС не следва да влиза в противоречие със ЗЕС. Актуалният списък със стандарти и/или стандартизационни документи за електронни съобщителни мрежи, услуги и прилежащи съоръжения и услуги и за замяна на всички предходни версии е приет от Европейската комисия с Решение 2007/176/ЕО. Списъкът със стандарти и/или спецификации за електронни съобщителни мрежи, услуги и прилежащи съоръжения (Списъка) се изготвя от ЕК в съответствие с чл. 17 от Рамковата директива, като в него се включват стандарти и спецификации, които служат като основа за насърчаване на хармонизирано предоставяне на електронни съобщителни мрежи, електронни

съобщителни услуги и прилежащи съоръжения и услуги, за да се гарантира оперативната съвместимост на услугите и за повишаване свободата на избор на ползвателите. Стандартите и/или спецификациите, включени в Списъка имат различен статут, като тези, които са задължителни за използване трябва да бъдат посочени като задължителни в глава I на Списъка. Използването на стандартите и/или спецификациите, включени в глави от II до VII от Списъка се насърчава, без да е налице правно задължение за тяхното прилагане. Предложената стойност на R фактора е взаимствана от включените в Списъка като препоръчителни ръководства ETSI EG 202 057 и ETSI 202 009. Както вече беше посочено, чл. 280, ал. 5 от ЗЕС не дава възможност КРС да налага прилагането на задължителни или препоръчителни стандарти/стандартизационни документи, поради което предложеният параметър – R фактор със стойност не по-малка от 70, следва да отпадне от проекта.

С оглед изложеното предлагаме чл. 11, т. 1 от проекта на Наредбата и от самата Наредбата да отпадне. В случай че предложението ни не бъде прието, алтернативно предлагаме следната редакция на чл. 11, т. 1 от проекта:

„Чл. 11. Предприятията, задължени да предоставят универсалната услуга по чл. 2, ал. 2, т. 1, осигуряват качеството ѝ със следните параметри:

1. фактор за оценка на преноса на глас (R фактор) – не по-малък от 70, когато универсалната услуга се предоставя чрез фиксирана мрежа. В случай че универсалната услуга се предоставя чрез мрежа, различна от фиксираната, факторът за оценка на пренос на глас следва да бъде със стойност позволена от съответната мрежа, за което се уведомява Комисията.”

8. Предлагаме в проекта на Наредбата да бъде избегната употребата на израза „глухи хора“, тъй като понятието „хора с увреден слух“ замества изцяло този израз и е възприето в действащото законодателство, включително и в Закона за интеграция на хора с увреждания.

9. По § 27 от проекта

В § 27 от проекта е предвидено отпадане на параграф 4 от Допълнителните разпоредби, който предвижда срок за стартиране на процедурата за избор на предприятие, което да предоставя универсална услуга. Считаме, че наличието на срок, дори и този срок да не е едномесечен, осигурява прозрачност и предвидимост при избор на предприятие, което да предоставя универсалната услуга.

С УВАЖЕНИЕ:

Искра Кусева
Пълномощник на
Изпълнителните директори
на „Мобилтел“ ЕАД